

नैन ब्राम्हणा राधने न अद्य शरणं सरस्योपिन तपाग्निनव्याथा प्राप्नोमीति स्वात्तु भवंदतीयति ॥१७॥ ब्राम्हणो ब्राम्हणोऽस्माक्तः ॥१८॥ याचिनोऽनुचरस्यमे ॥१९॥ २०॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ तेन स इति ब्राम्हणा द्विभ्येत् न तु तत्र तेजस्तपसीत्वीये प्रकाशयित्थर्थः तेजः क्रोधबलं तपो योगबलं ॥२५॥ तयोस्तपस्तेजसो ब्रौमहृणा क्षत्रियस्थयोर्यवसायः फलं अभिवसरूपं श्रीग्रीवां तेषां तथापि तपस्विन एवेतरान हन्युर्न तेन स्विन इत्यर्थः ॥२६॥ भृत्य इति त्यक्त्वा पोषंचमी अकोपनं ब्राम्हणा प्राप्य यद्भूयः बहुतरंगं गङ्गा मे ज्ञायमानं

कर्मणा न सावापि वाचावापि परंतप ॥ यन्मेकतं ब्राम्हणेभ्यस्तेनाद्यनतपास्यहं ॥१७॥ ब्राम्हण्यइति मामाहुस्तथावाचास्मि तोषितः ॥ एतेदवपवित्रेभ्यः सर्वे
भ्यः परमं स्मृतं ॥१८॥ पद्यामि लोका नमला ऋचीन् ब्राम्हणाययिनः ॥ तेषु मतातु गंतव्यमन्हाय च चिराय च ॥१९॥ यथा भत्राश्रयो धर्मः स्त्रीणां लोके
युधिष्ठिर ॥ सर्वे विः सागतिर्नान्या क्षत्रियस्य तथा हि जाः ॥२०॥ क्षत्रियः ज्ञातवर्षी च दत्तावर्षी हि ज्ञातमः ॥ पिता पुत्रा च विज्ञेयो तयो हि ब्राम्हणो गुरुः
नारी तु पत्युर्भावे वै देवरं कुरुते पतिं ॥ पृथिवी ब्राम्हणा लोभे क्षत्रियं कुरुते पतिं ॥२२॥ पुत्रवच्चतनोरक्ष्या उपास्या गुरुवच्चते ॥ अग्निवच्चोपनयं विब्राह्मणाः
कुरु सत्तम ॥२३॥ ऋजुन्मतः सत्यशीलान्सर्वभृतहि ते रतान् ॥ आशी विद्या निव कुहान् हि ज्ञान्य रिचरेत्सदा ॥२४॥ ते जसस्तपसश्चैव नित्यं विभ्यद्युष्टिर
उभे चैते पारित्याज्ये ते जसश्चैव तपस्तथा ॥२५॥ व्यवसायस्तयोः शीघ्रमुभयोरैव विद्यते ॥ हन्युः कुहामहाराज ब्राम्हणा ये तपस्विनः ॥२६॥ भूयः स्यादुभयं
दत्तं ब्राम्हणाद्यदकोपनात् ॥ कुर्यादुभयतः शोयं दत्तशोषं न शोषयेत् ॥२७॥ दंडपाणि र्यथा गीषु पालो नित्यं हिरक्षयेत् ॥ ब्राम्हणा ब्राम्हच तथा क्षत्रियः
परिपालयेत् ॥२८॥ पिते व पुत्रा न रक्षेथा ब्राम्हणान् धर्मचेतसः ॥ गृहे चैषा मर्षेथाः किं स्विदस्तीति जीवने ॥२९॥ इति श्री महाभारते अनुशासनप
र्वणि आनुशासनिके पर्वणि दानधर्मे अष्टमोऽध्यायः ॥८॥

॥८॥ युधिष्ठिर उवाच ब्राम्हणानां तु ये लोकाः प्रतिश्रुत्य पितामह ॥ न प्रय
च्छति मोहान्ते के भवंति महादुर्गते ॥९॥ एतन्मे तत्त्वतो ज्ञाहि धर्मं धर्मभृतां वर ॥ प्रतिश्रुत्य दुरात्मानो न प्रयच्छंति ये नराः ॥२॥ भीष्म उवाच योन
दद्यात् प्रतिश्रुत्य स्वल्पं वायु दिवा बहु ॥ आनास्तस्य हताः सर्वाः क्लीबस्ये च प्रजाफलं ॥३॥ या रात्रिं जायेते जीवा यो रात्रिं च विनश्यति ॥ एतस्मिन्ने
यद्यस्मि कृतं तस्य भारत ॥४॥

तेज आदिद्वयं निःशेषं नश्यति किं तु शेषं क्षमावता खंडितस्य तस्यावशिष्टं तु न शेषयेन्न शिष्यते अपि तु निःशेषं भवन्नयतीत्यर्थः ॥२७॥ अस्तीति अभवैते हेयमित्यर्थः ॥२९॥
इति मनुशासनपर्वणि नैऋत्यष्टमोऽध्यायः ॥८॥